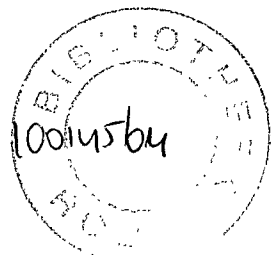

ONTVANGEN 02 NOV 2005

AMP

RAAP-NOTITIE 800

Plangebied Drents Friese Wold
Gemeente Westerveld
Een inventariserend archeologisch onderzoek

Colofon

Opdrachtgever: Vereniging Natuurmonumenten

Titel: Plangebied Drents Friese Wold, gemeente Westerveld; een inventariserend archeologisch onderzoek

Status: eindversie

Datum: augustus 2004

Auteur: drs. V.R. Ridderbos

Bestandsnaam: L:\QXPress\Notities\2004\WEDF\N0800-WEDF.doc

Projectcode: WEDF

Projectleider: drs. V.R. Ridderbos

Projectmedewerkers: E.J.M. van der Zwet & drs. A.M. Bakker

ARCHIS-waarnemingsnummers: niet van toepassing

Autorisatie: drs. T.J. ten Anscher

ISSN: 0925-6369

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

telefoon: 020-463 4848

Zeeburgerdijk 54

telefax: 020-463 4949

1094 AE Amsterdam

E-mail: raap@raap.nl

Postbus 1347

1000 BH Amsterdam

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2004

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Inleiding

Algemeen

- *opdrachtgever*: Vereniging Natuurmonumenten
- *aanleiding onderzoek*: bodemingrepen ten behoeve van het herstelplan leefmilieu Kamsalamander
- *datum uitvoering veldwerk*: 16-07-2004

Locatiegegevens

- *plangebied*: het plangebied bestaat uit twee onderzoeksgebieden (zie figuur 1). Beide onderzoeksgebieden liggen ten noorden van de Ten Darperweg. Het meest westelijk gelegen onderzoeksgebied (onderzoeksgebied 1 'Ten Darperveld') wordt aan de noordoostzijde begrensd door de Doldersummerweg en het meest oostelijk gelegen onderzoeksgebied (onderzoeksgebied 2 'De Stroeten') wordt aan de westzijde begrensd door het Park Midzomer. Archeologisch onderzocht zijn die locaties die bij de voorziene bodemingrepen verstoord zullen worden: ter plaatse van 2 uit te graven beeklopen, nieuw te graven poelen en aan te leggen houtsingels/houtwallen.
- *gemeente*: Westerveld
- *provincie*: Drenthe
- *kaartblad topografische kaart Nederland 1:25.000*: 16F
- *plangebied in gebruik als*: grasland
- *oppervlakte plan-/onderzoeksgebied*: ca. 5,5 ha
- *centrumcoördinaten (X/Y)*: plangebied 1: 216.100/542.550; plangebied 2: 216.950/542.300

Onderzoeksvragen

Is de bodemopbouw in het plangebied zodanig intact dat archeologisch vervolgonderzoek zinvol is?

Het inventariserend archeologisch onderzoek is uitgevoerd volgens de hiervoor geldende normen en richtlijnen die zijn vastgelegd in het Handboek ROB-specificaties (Brinkkemper e.a., 1998). RAAP Archeologisch Adviesbureau en de door RAAP toegepaste procedures zijn goedgekeurd door het College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK), de instelling die het beheer heeft over de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA; Voorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie, 2001).

2 Bureauonderzoek

Archeologische gegevens

- *archeologische verwachting*: volgens de IKAW (ROB, 2001) is bijna in het gehele plangebied sprake van een middelhoge trefkans op archeologische waarden. In een deel van plangebied 2 is sprake van een zone met een lage trefkans. Deze zone valt samen met bodemeenheid pZg23.
- *ARCHIS-waarnemingen (nationaal Archeologisch Informatie Systeem)*
  - in plangebied: geen
  - in de directe nabijheid (< 300 m): CMA-terrein 14242 (objectnummers 16F-30 en 16F-74): een 19^e eeuwse en een middeleeuwse huisplaats; ARCHIS-waarnemingsnummer 214706: metaaldetectorvondsten (een vingerhoed, een knoopje, 2 ringetjes en een slotplaat uit de Nieuwe tijd).

Bodemkundige en/of geologische gegevens

- *bodem volgens bodemkaart (Stiboka 1988)*: in onderzoeksgebieden 1 en 2: veldpodzolgronden met lemig fijn zand, en met keileem of potklei beginnend tussen 40 en 120 cm en tenminste 20 cm dik (Hn23x); in een deel van onderzoeksgebied 2, samenvallend met een uit te graven beekloop, is bovendien sprake van beekerdgronden met lemig fijn zand (pZg23).

3 Veldonderzoek

Booronderzoek: methode

- *positie boringen*: verspreid over die delen van het plangebied waar bodemverstoring zal plaatsvinden.
- *gebruikt boormateriaal*: gutsboor, 2 cm
- *totaal aantal boringen*: 39
- *minimaal geboorde diepte*: 0,4 m -Mv
- *maximaal geboorde diepte*: 1,25 m -Mv
- *boorbeschrijvingen*: onder andere conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989).

Booronderzoek: resultaten

- *beschrijving laagopvolging -(lithologisch) en interpretatie (lithogentisch)*: de laagopvolging van boven naar onder is als volgt:
  - *Onderzoeksgebied 1' Ten Darperveld'* (boringen 1 t/m 13 en 36 t/m 39): onder een licht siltige, licht humeuze zandlaag van 0,2-0,5 m (bouwvoor) ligt in 10 boringen tussen 0,25 en 0,9 m -Mv een 0,1-0,6 m dikke, vlekkerige, licht siltige, verstoorde laag (boringen 3 t/m 6, 10 t/m 13, 36 en 37). Onder de bouwvoor bevindt zich in 2 boringen tussen 0,3 en 0,45 m -Mv een 0,1 m dikke mineraalarme, veraarde veenlaag (boringen 7 en 9). Onder deze veenlaag en in bijna alle

overige boringen direct onder de bouwvoor of de verstoorde laag, ligt lichtgeel tot lichtbruin, licht siltig zand (dekzand). In dit dekzand is in boring 3 tussen 0,5 en 0,55 m -Mv een B/C-horizont herkend.

Boring 38 geeft een afwijkende bodemopbouw te zien: onder een 0,3 m dikke laag donkergrijsbruin, humeus zand met veenlaagjes is vanaf 0,5 m -Mv donkerbruingrijs, sterk siltig zand aangetroffen. Waarschijnlijk is dit geen dekzand, maar fluvio-periglaciaal zand.

- *Onderzoeksgebied 2 'De Stroeten'* (boringen 14 t/m 35): onder een licht siltige, licht humeuze zandlaag van 0,2-0,4 m (bouwvoor) bevindt zich in 12 boringen tussen 0,25 en 0,85 m -Mv een 0,1-0,5 m dikke, vlekke-
rige, licht siltige zandlaag (boringen 15 t/m 17, 21, 24, 27 t/m 29, 32 en 35) of een vlekke-
rige veenlaag (boringen 25 en 30). Beide lagen zijn verstoord. Onder de bouwvoor of de verstoorde laag ligt in 10 boringen licht siltig, lichtgrijsgeel tot bruingeel zand (dekzand; boringen 14 t/m 17, 20, 29, 31 t/m 33 en 35). Hierin is geen bodemvorming (podzolering) herkend.

In 11 boringen is direct onder de bouwvoor of verstoorde laag licht siltig tot siltig, licht grindig zand aanwezig (keizand; boringen 18, 19, 21 t/m 28 en 30). In 3 boringen is daaronder, vanaf 0,4-0,7 m -Mv, sterk zandige klei (keileem) vastgesteld (boringen 21, 22 en 23). In boring 34 begint het keileem op 0,25 -Mv, direct onder de bouwvoor.

- *Archeologische indicatoren in boringen:* in de boringen in het plangebied zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen.

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

De bodem in het plangebied is bijna overal zwaar verstoord. Vaak ligt het dekzand direct onder de bouwvoor/verstoorde laag. Waarschijnlijk is in het dekzand wel een podzol aanwezig geweest, zoals de bodemkaart aangeeft, maar is deze inmiddels geheel vergraven. In slechts 1 boring (onderzoeksgebied 1: boring 3) is nog een 0,05 m dik restant van een B-/C-horizont opgemerkt. Regelmatig is de bodem tot in het keizand en incidenteel tot in de keileem verstoord.

Er zijn aanwijzingen voor een veenlaag op het dekzand. Deze is meestal geheel opgenomen in de bouwvoor/verstoorde laag. Slechts in 2 boringen (onderzoeksgebied 1: boringen 7 en 9) is nog een veraard veenrestant op het dekzand aanwezig. In onderzoeksgebied 1 (boring 38) is waarschijnlijk sprake van fluvio-periglaciaal zand waarboven een zandpakketje met veenlaagjes ligt. In de boringen zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen.

Aanbevelingen

Op grond van de afwezigheid van archeologische indicatoren wordt voor het plangebied Drents Friese Wold geen vervolgonderzoek aanbevolen.

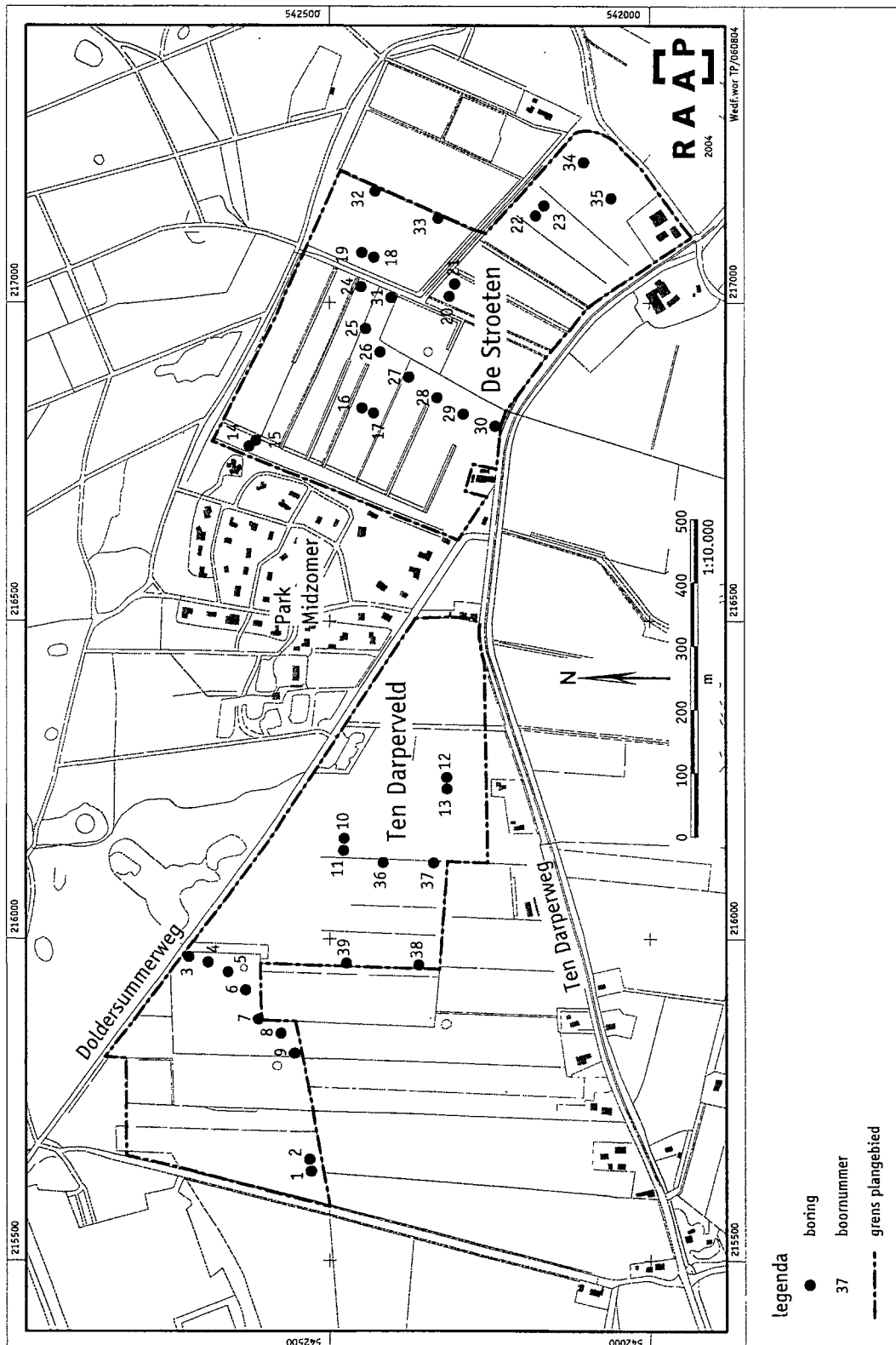
- *contactpersoon overheid:* dr. W.A.B. van der Sanden (provinciaal archeoloog, tel: 0592 305932).
- *contactpersoon RAAP:* drs. V.R. Ridderbos (projectleider, tel: 0512 589140).

Literatuur

- Brinkkemper, O., e.a. (redactie), 1998.** *Handboek ROB-specificaties*. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort.
- Nederlands Normalisatie-instituut, 1989.** *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.
- ROB, 2001.** *Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) 2e generatie. Globale Archeologische Kaart van het continentale Plat. Archeologische Monumentenkaart*. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort (cd-rom).
- Stiboka, 1988.** *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Blad 16 Oost Steenwijk*. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.
- Vorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie, 2001.** *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie. Eindrapport van de Vorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie*. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Den Haag.

Overzicht van figuren

Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Figuur 1. Boorpuntenkaart